

Cod Ymarfer ar gyfer Arolygu Gwasanaethau Gwarchod Plant, Gwasanaethau Gofal Dydd a Gwasanaethau Chwarae Mynediad Agored

Mae'r Cod Ymarfer hwn yn disgrifio ein dull o arolygu'r gwasanaethau hynny a reoleiddir o dan Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010.

Cyhoeddwyd: 6 Mawrth 2024 Diweddarwyd ddiwethaf: 1 Awst 2019

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o [arolygiaethgofal.cymru](https://www.arolygiaethgofal.cymru)
Ewch i <https://www.arolygiaethgofal.cymru/cod-ymarfer-ar-gyfer-arolygu-gwasanaethau-gwarchod-plant-gwasanaethau-gofal-dydd-gwasanaethau-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.
Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch. Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.
Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn [English](#).

Cynnwys

└ **Cyflwyniad**

└ **Y Cod Ymarfer**

└ **Arolygu gan ddefnyddio dull seiliedig ar hawliau**

└ **Y broses arolygu**

└ **Mathau o arolygiad**

└ **Trefnu arolygiadau**

└ **Ymddygiad yn ystod arolygiad**

└ **Adborth yn ystod yr arolygiad a'r adroddiad arolygu**

└ **Gwella ansawdd gwasanaethau**

└ **Gwybodaeth**

└ **Terminoleg**

1. Cyflwyniad

Amdanom ni

1.1. Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) yw rheoleiddiwr annibynnol gofal cymdeithasol a gofal plant. Rydym yn cofrestru, yn arolygu ac yn gweithredu i wella ansawdd a diogelwch gwasanaethau er llesiant pobl Cymru.

1.2. Ein nod yw:

- rhoi sicrwydd annibynnol ynghylch ansawdd ac argaeledd gofal cymdeithasol yng Nghymru
- diogelu oedolion a phlant, gan sicrhau bod eu hawliau'n cael eu hamddiffyn
- gwella gofal drwy annog a hyrwyddo gwelliannau o ran diogelwch ac ansawdd gwasanaethau gofal cymdeithasol
- llywio polisiau a safonau a rhoi cyngor proffesiynol annibynnol i'r bobl sy'n datblygu polisiau, y cyhoedd a'r sector gofal cymdeithasol.

1.3. Rydym yn cyflawni hyn drwy wneud y canlynol:

- cyflawni swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru
- penderfynu pwy all ddarparu gwasanaethau
- arolygu gwasanaethau rheoleiddiedig a gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol, gan ysgogi gwelliannau
- cynnal adolygiadau thematig o wasanaethau gofal cymdeithasol
- cymryd camau i sicrhau bod gwasanaethau yn bodloni gofynion deddfwriaethol a rheoliadol;
- ymchwilio i bryderon a godir am wasanaethau rheoleiddiedig

1.4. Rydym yn cyflawni ein swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru o dan y ddeddfwriaeth ganlynol:

- **Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) 2003 (Deddf 2003)** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2003/43/contents>) (Dolen allanol) sy'n rhoi pwerau i adolygu'r ffordd y mae awdurdodau lleol yn cyflawni eu swyddogaethau ym maes gwasanaethau cymdeithasol; **Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2016/2/contents/enacted/welsh>) (Dolen allanol), **Deddf Safonau Gofal 2000 (Deddf 2000)** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2000/14/contents>) (Dolen allanol), **Deddf Plant 1989 (fel y'i diwygiwyd)** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/1989/41/contents>) (Dolen allanol), **Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002** (<https://www.legislation.gov.uk/>

[cy/ukpga/2002/38/contents](https://www.legislation.gov.uk/cy/mwa/2010/1/contents/welsh)) (Dolen allanol) a **Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 (Mesur 2010)** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/mwa/2010/1/contents/welsh>) (Dolen allanol) sy'n rhoi pwerau i gofrestru ac arolygu darparwyr gwasanaethau gofal cymdeithasol yng Nghymru.

1.5. Yn benodol rydym yn rheoleiddio ac yn arolygu gwasanaethau gofal plant a chwarae o dan y ddeddfwriaeth ganlynol:

- Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010
- Gorchymyn Rheoleiddio Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2016
- Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010
- Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016
- Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Arolygu a Gwybodaeth ar gyfer Awdurdodau Lleol) (Cymru) 2010 • Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010
- Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) (Diwygio) 2016
- Gorchymyn Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 (Cychwyn Rhif 2, Arbedion a Darpariaethau Trosiannol) (Diwygio) a (Diwygiad Canlyniadol) 2011
- Rheoliadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Anghymhwysu) (Cymru) 2010

1.6. Rydym yn disgwyl i bob gwasanaeth gofal plant a chwarae gydymffurfio â'r rheoliadau a chyrraedd y **safonau gofynnol cenedlaethol perthnasol** (<https://www.llyw.cymru/safonau-gofynnol-cenedlaethol-ar-gyfer-gofal-plant-wedii-reoleiddio>) (Dolen allanol)

1.7. Rydym hefyd yn ystyried canllawiau ar gyfer awdurdodau penodedig yng Nghymru a Lloegr ar ddyletswydd ysgolion a darparwyr eraill, o dan Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015, i roi ystyriaeth briodol i'r angen i atal pobl rhag cael eu denu at derfysgaeth.

Sut rydym yn rheoleiddio

1.8. Ein prif nod yw sicrhau y caiff plant sy'n defnyddio gwasanaethau gymorth i gyflawni'r canlyniadau gorau posibl, ac na chânt eu rhoi mewn perygl ac na fyddant yn cael niwed. Er mwyn cyflawni hyn:

- mae gennym broses gofrestru gadarn, er mwyn sicrhau mai dim ond darparwyr sydd wedi rhoi sicrwydd i ni y byddant yn cydymffurfio â'r rheoliadau a gaiff eu cofrestru gennym;
- rydym yn cynnal arolygiadau rheolaidd ac ymatebol;
- mae gennym lwybr gorfodi clir, blaengar a chymesur.

Sut rydym yn cefnogi gwelliannau

1.9. Rydym yn disgwyl i bob darparwr roi ei brosesau sicrhau ansawdd ei hun ar waith mewn ffordd effeithiol er mwyn gwella'r canlyniadau i blant sy'n defnyddio ei wasanaeth. Yn 2024, gwnaethom gyflwyno cyfarfodydd ansawdd er mwyn helpu darparwyr i wneud gwelliannau.

2. Y Cod Ymarfer

Diben y Cod Ymarfer

2.1. Mae'r Cod Ymarfer hwn yn disgrifio ein dull o arolygu'r gwasanaethau hynny a reoleiddir o dan Fesur 2010, gan gynnwys pa mor aml y caiff y gwasanaethau hyn eu harolygu. Mae hefyd yn nodi'r egwyddorion sy'n llywio ein gwaith arolygu. Mae'n ofynnol i arolygwyr ystyried y canllawiau yn y Cod Ymarfer a gallu esbonio sut y maent wedi'u hystyried wrth gynnal arolygiad.

2.2. Mae'r Cod Ymarfer yn rhoi gwybodaeth i bawb am y ffordd y caiff gwasanaethau gofal plant a chwarae eu harolygu yng Nghymru. Mae hyn yn cynnwys plant sy'n defnyddio gwasanaethau, eu teuluoedd, ffrindiau a gofalwyr, yn ogystal â darparwyr gwasanaethau gofal plant a chwarae ac aelodau o'r cyhoedd.

Sut rydym yn rheoleiddio

2.3. Dim ond i'r gwasanaethau hynny a reoleiddir o dan Fesur 2010 y mae'r Cod Ymarfer yn berthnasol. Y rhain yw:

- gwarchod plant
- gofal dydd:
 - gofal dydd llawn, megis meithrinfeydd dydd, canolfannau plant, darpariaeth cyn ysgol ac ar ôl ysgol
 - gofal dydd sesiynol, megis cylchoedd chwarae, Cylchoedd Meithrin, gofal cofleidiol
 - gofal plant y tu allan i oriau ysgol, gan gynnwys gofal a ddarperir cyn ysgol, ar ôl ysgol ac yn ystod gwyliau ysgol
 - crèches
 - chwarae mynediad agored

3. Arolygu gan ddefnyddio dull seiliedig ar hawliau

3.1. Rydym yn rhoi hawliau plant wrth wraidd ein gwaith. Mae hyn yn golygu ein bod yn sicrhau bod dangos parch, croesawu amrywiaeth, hyrwyddo cydraddoldeb a chynnal hawliau plant yn cael eu hadlewyrchu ym mhopeth a wnawn. **Caiff Deddf Hawliau Dynol 1998** (<https://www.equalityhumanrights.com/cy/human-rights/y-ddeddf-hawliau-dynol>) (Dolen allanol), **Deddf Cydraddoldeb 2010** (<https://www.gov.uk/guidance/equality-act-2010-guidance>) (Dolen allanol), **Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP)** (<https://www.gov.uk/government/publications/united-nations-convention-on-the-rights-of-the-child-uncrc-how-legislation-underpins-implementation-in-england>) (Dolen allanol), 'Cynllun Hawliau Plant' Llywodraeth Cymru sydd wedi'i gorffori ym Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011, a Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau eu hadlewyrchu yn ein fframweithiau arolygu. Rydym yn ystyried y ffordd y mae darparwyr yn hyrwyddo hawliau plant drwy ganfod sut maent yn sicrhau bod plant:

- yn cael llais;
- yn ddiogel
- yn cael eu meithrin
- yn cael eu trin â pharch
- yn cael eu helpu i ddatblygu i'w llawn botensial

3.2. Ceir rhagor o wybodaeth am **ein hymrwymiad i hybu a chynnal hawliau plant sy'n defnyddio gwasanaethau gofal plant a chwarae** (<https://www.arolygiaethgofal.cymru/ein-hymrwymiad-i-hybu-chynnal-hawliau-pobl-syn-defnyddio-gwasanaethau-gofal-cymdeithasol-gofal.html>) yn ein dogfen ganllaw Hawliau Dynol.

3.3. Rydym yn cadw'r holl fframweithiau statudol a pholisïau a gweithdrefnau diogelu perthnasol mewn cof wrth ystyried a yw'r plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn ddiogel. Yn ystod y broses arolygu, os byddwn yn gweld arferion gofal sy'n golygu bod plant yn annïogel neu'n wynebu risg o niwed, byddwn yn cymryd camau gorfodi yn ogystal â gwneud atgyfeiriad diogelu at yr awdurdod lleol. Byddwn yn sicrhau bod mesurau yn cael eu rhoi ar waith i ddiogelu plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth.

3.4. Pan na fydd gan blant ddigon o alluedd, byddwn yn ystyried i ba raddau y mae darparwyr yn cadw at egwyddorion **Deddf Galluedd Meddyliol 2005** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2005/9/contents>) (Dolen allanol) a'r

Trefniadau Diogelu wrth Amddifadu o Ryddid (<https://www.gov.uk/government/publications/deprivation-of-liberty-safeguards-forms-and-guidance>) (Dolen allanol).

3.5. Mae Safonau'r Gymraeg (<https://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2015/996/schedule/1/made/welsh>) (Dolen allanol) yn ein cefnogi ymhellach i roi dull seiliedig ar hawliau ar waith. Rydym yn defnyddio egwyddorion y Safonau yn ystod ein harolygiadau, sy'n ein helpu i sicrhau bod gan blant hawl i gael mynediad yn Gymraeg, os byddant yn dymuno gwneud hynny. Mae'r Safonau yn cefnogi plant sy'n siarad Cymraeg i gael gwasanaethau a ddarperir drwy gyfrwng y Gymraeg, pan fydd eu hangen arnynt, heb iddyn nhw neu eu rhieni orfod gofyn amdanynt.

Gallai rhai enghreifftiau gynnwys y canlynol:

- staff sy'n siarad Cymraeg yn cefnogi plant sy'n siarad Cymraeg
- arwyddion i helpu i ddangos y ffordd i siaradwyr Cymraeg; neu
- gwybodaeth am y gwasanaeth a ddarperir yn Gymraeg i'r rhai syn dymuno ei chael

Ochr yn ochr ag adolygu'r ffordd y mae darparwyr yn rhoi Safonau'r Gymraeg ar waith, mae gennym gynnig rhagweithiol, sy'n cynnwys darparu arolygwyr sy'n siarad Cymraeg i ddarparwyr lle mai'r Gymraeg yw'r brif iaith o ddewis.

4. Y broses arolygu

Pam rydym yn adolygu

4.1. Mae arolygu yn un o weithgareddau craidd AGC ac mae'n helpu i sicrhau bod y plant sy'n defnyddio gwasanaethau gofal plant a chwarae yn ddiogel, bod eu llesiant yn cael ei hybu, a bod eu hawliau'n cael eu cynnal. Dyma sut rydym yn ysgogi gwelliant parhaus yn y sector ac yn cadarnhau bod darparwyr yn cyflawni eu dyletswyddau statudol.

Egwyddorion arolygu

4.2. Caiff gwaith arolygu ei lywio gan yr egwyddorion canlynol.

- Canolbwyntio ar y plentyn – bydd arolygwyr yn sicrhau bod y plant sy'n defnyddio gwasanaethau rheoleiddiedig wrth wraidd eu gwaith, ac yn asesu gwasanaethau gan ystyried y canlyniadau o ran diogelwch, llesiant a hawliau'r plant.
- Cefnogi gwelliant – bydd arolygwyr yn llunio barn am wasanaethau. Byddwn yn canmol arferion da, yn nodi arferion gwael ac yn annog gwelliant mewn gwasanaethau gofal plant a chwarae.
- Bod yn dryloyw – bydd arolygwyr yn agored am y wybodaeth a ddefnyddiwyd

ganddynt i lywio eu harolygiadau, bydd adroddiadau yn glir ac yn hysbysu pobl am yr hyn y gallwn ei ddisgwyl gan wasanaethau.

- Bod yn deg ac yn ddiuedd – bydd arolygwyr yn seilio eu harolygiadau ar dystiolaeth; bydd hyn yn cynnwys arsylwadau, siarad â phobl a gwybodaeth rydym yn ei darllen. Byddwn yn rhoi adborth prydlon i'r darparwr ar ein canfyddiadau, gan gynnwys cryfderau a meysydd y mae angen eu gwella. Byddwn yn rhoi'r cyfle i'r darparwr ymdrin ag unrhyw bryderon, rhoi rhagor o wybodaeth a chwestiynu unrhyw faterion nad ydynt yn gywir.
- Bod yn gadarn – bydd arolygwyr yn cymryd camau cadarn ac amserol pan fydd gwasanaethau'n darparu gofal gwael neu'n peryglu diogelwch plant.
- Bod yn gymesur – bydd arolygwyr yn canolbwyntio ar faterion sy'n effeithio'n uniongyrchol ar ddiogelwch, llesiant a hawliau plant. Byddwn yn defnyddio ein pwerau gorfodi pan fyddwn yn gweld bod gwasanaethau gofal plant a chwarae yn methu yn y meysydd hyn.
- Bod yn gyson – bydd arolygwyr yn rhoi'r un egwyddorion ar waith ac yn defnyddio'r un dull gweithredu ar gyfer pob darparwr y byddwn yn ei arolygu.

Sut rydym yn arolygu

4.3. Mae arolygiadau yn cynnwys pedwar cam allweddol, gan gynnwys:

- cynllunio/paratoi'r arolygiad
- yr ymweliad arolygu
- adborth
- cyflwyno adroddiadau

4.4. Rydym yn cadw llawer o wybodaeth am ddarparwyr drwy ein prosesau cofrestru ac arolygu, yn ogystal â chael gwybodaeth ffynonellau gwybodaeth eraill. Mae hyn yn ein helpu i benderfynu pa fath o arolygiad sydd ei angen ar ddarparwr penodol a pha mor aml y dylid ei arolygu. Rydym yn defnyddio'r wybodaeth hon i gynllunio a llywio'r hyn rydym am ganolbwyntio arno pan fyddwn yn ymweld â'r darparwr ac unrhyw fesurau penodol y mae angen i ni eu hystyried wrth ymgysylltu â'r plant neu'r staff yn y gwasanaeth. Er enghraifft, pan fydd gan blant anghenion cyfathrebu, gall yr arolygydd ystyried sut y bydd yn ymgysylltu â'r plant hyn a chynllunio ar gyfer hynny yn unol â'n hegwyddorion arolygu.

4.5. Yn ystod ymweliad arolygu, bydd arolygwyr yn chwilio am dri math bras o dystiolaeth.

- Yr hyn a ddywedir – mae arolygwyr yn ymgysylltu â'r plant sy'n defnyddio gwasanaethau ac yn gwrando arnynt, ynghyd â'u rhieni / gofalwyr a'u ffrindiau, ac yn trafod eu profiad gofal â nhw. Rydym hefyd yn siarad â'r darparwr, gweithwyr

proffesiynol perthnasol a staff sy'n gweithio yn y gwasanaeth. Rydym hefyd yn defnyddio adnodd arsylwi arbenigol (SOFI2) pan nad yw'n bosibl i bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth ddisgrifio'r gofal a'r driniaeth y maent yn eu cael, er enghraifft, plant bach.

- Yr hyn a welir – mae arolygwyr yn arsylwi ar y ffordd y mae'r plant yn rhyngweithio â'r bobl sy'n gofalu amdanynt yn ystod yr ymweliad. Rydym hefyd yn arsylwi ar yr amgylchedd ffisegol y darperir gwasanaeth gofal plant a chwarae ynddo ac yn asesu i ba raddau y mae'n ddiogel ac yn addas at y diben a fwriadwyd.
- Yr hyn a ddarllenir – mae arolygwyr yn edrych ar gofnodion ysgrifenedig, dogfennau polisi a deunyddiau eraill yn ystod yr ymweliad, gan geisio cadarnhau eu bod yn gynhwysfawr ac yn gyfredol, a'u bod yn dangos sut y caiff prosesau addas eu rhoi ar waith.

4.6. Mae arolygwyr yn gwneud nodiadau yn ystod yr arolygiad, sy'n llywio ein hadroddiadau arolygu. Gallant hefyd ofyn am gopïau o ddogfennau, gofyn am i wybodaeth gael ei hanfon atynt a mynd â chofnodion o'r lleoliad pan fo angen. Pan fyddwn yn mynd â chopïau gwreiddiol o gofnodion gofal unigol o'r lleoliad a bod angen y wybodaeth o hyd er mwyn rhoi gwybod i'r staff sut i gefnogi'r plant, rhoddir copïau o'r wybodaeth i'r darparwr er mwyn sicrhau parhad a diogelwch.

4.7. Os bydd yr ymweliad arolygu o ganlyniad i gymryd camau gorfodi a bod angen i'r arolygydd gymryd meddiant o wybodaeth o dan **Fesur 2010** (<https://www.legislation.gov.uk/cy/mwa/2010/1/section/42/welsh>) (Dolen allanol), byddwn yn hysbysu'r darparwr am hyn a'i oblygiadau. Pan fydd arolygydd yn atafaelu tystiolaeth ac yn mynd â hi, bydd yn gwneud hynny gan ystyried Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984.

4.8. Fel arfer, ar ddiwedd yr ymweliad arolygu, bydd y darparwr yn cael adborth a fydd yn rhoi cyfle iddo drafod ein canfyddiadau a darparu tystiolaeth ychwanegol.

4.9. Yn dilyn hynny, caiff canfyddiadau'r arolygydd, tystiolaeth ategol a chanfyddiadau eu datblygu'n adroddiad arolygu. Mae ein harolygwyr yn defnyddio ein fframweithiau arolygu i lunio barn am eu canfyddiadau ac yn crynhoi'r rhain yn naratif eu hadroddiad o dan bob thema, gan ddefnyddio iaith ansoddol. Bydd yr arolygydd hefyd yn dyfarnu gradd ar gyfer pob thema. Bydd yr adroddiad ar gael i'r cyhoedd unwaith y bydd y darparwr wedi cael cyfle i wneud sylwadau arno.

Sut y caiff gwybodaeth ei hystyried drwy gydol y broses arolygu

4.10. Mae'r canlynol yn dangos pa wybodaeth a ddefnyddir drwy gydol y broses arolygu a beth rydym yn gwneud â'r wybodaeth honno:

a.

i. Gwybodaeth Darparwr Gwasanaethau

- Gwybodaeth wedi'i chyflwyno ar y cam cofrestru
- Datganiad o Ddiben
- Ffurflenni blynyddol
- Adroddiad blynyddol ar ansawdd y gofal
- Hysbysiadau sy'n hysbysu AGC am y gwasanaeth

ii. Gwybodaeth arall a ddelir gan AGC

- Adroddiadau cofrestru
- Adroddiadau arolygu blaenorol
- Gwybodaeth sydd gennym o dan ein proses orfodi.
- Gwybodaeth sydd gennym am wasanaethau eraill y mae'r darparwr yn eu gweithredu.
- Pryderon, hysbysiadau, ac atgyfeiriadau diogelu

iii. Gwybodaeth a ddarperir gan eraill

- Pryderon neu wybodaeth gan berthnasau, aelodau staff, gweithwyr proffesiynol, rheolyddion eraill neu Aelodau'r cyhoedd
- Atgyfeiriadau diogelu awdurdodau lleol
 - Pan fydd gwybodaeth yn dod i law sy'n ymwneud â materion y tu hwnt i gwmpas swyddogaethau AGC, rhoddir y wybodaeth honno i gorff mwy addas.

b. Paratoi a chynllunio Arolygiadau

Caiff gwybodaeth ei chasglu a'i hystyried i bennu'r math o arolygiad a pha mor ami y dylid ei gynnal; a nodi'r themâu y dylid canolbwyntio arnynt

c. Ymweliad arolygu

Cofnodwch yr hyn a welsom, yr hyn a ddywedwyd wrthym a'r hyn a ddarllenasom. Rhoddir adborth i'r darparwr y gwasanaeth.

i. Os gwelir bod diffygion, gallai hyn arwain at y canlynol:

- Argymhellion ar gyfer gwella
- Cyhoeddi hysbysiad o ddiffyg cydymffurfio
- Camau gorfodi eraill fel hysbysiadau gwella a chosb
- Dilyniant/arolygiad

ii. Diogelu

Os gwelwn neu os rhoddir gwybod i ni am bryderon diogelu yn ystod yr arolygiad, byddwn yn sôn am hyn y darparwr cyn gynted â phosibl er mwyn iddo gymryd camau gwiethredu . Mae'n bosibl hefyd y bydd angen i ni wneud atgyfeiriadau at asiantaethau eraill fel rhan o'n dyletswydd statudol i ddiogelu pobl.

d. Adroddiad arolwg

Caiff canfyddiadau'r arolygiad eu cyhoeddi

Pryd y caiff gwasanaethau eu harolygu?

4.11. Mae Mesur 2010 yn caniatáu i ni arolygu gwasanaethau rheoleiddiedig ar unrhyw amser ac ar unrhyw ddiwrnod. Nodir amlder arolygiadau yn adran 6.

4.12. Heblaw am ein harolygiadau ar y cyd ag Estyn a gaiff eu trefnu (gweler paragraff 5.8), mae ein holl arolygiadau yn rhai dirybudd. Fodd bynnag, ar gyfer rhai darparwyr lleoliadau chwarae mynediad agored a gwarchodwyr plant, mae'n bosibl y byddwn yn cysylltu â nhw yr wythnos flaenorol er mwyn cadarnhau'r amseroedd gweithredu ac argaeledd y gwarchodwr plant.

Ffocws yr arolygiad

4.13. Er mwyn deall profiadau plant o ofal, mae ein harolygiadau yn canolbwyntio ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau a'r canlyniadau i'r plant sy'n defnyddio'r gwasanaethau. Felly, rydym yn ystyried y themâu canlynol yn ystod arolygiadau:

- **Llesiant:** llesiant y plant sy'n cael gofal.
Mae arolygwyr yn gwerthuso i ba raddau y mae canlyniadau yn cael eu cyflawni.
- **Gofal a datblygiad:** ansawdd y gofal plant a'r cyfleoedd chwarae y mae'r staff yn eu darparu.
Mae arolygwyr yn gwerthuso i ba raddau y mae'r plant yn derbyn gwasanaeth o ansawdd uchel sy'n adlewyrchu arfer gorau, sydd wedi'i ddarparu gan aelodau o staff sy'n meddu ar wybodaeth a sgiliau priodol ac sy'n helpu'r plant i gyflawni'r canlyniadau gorau posibl
- **Yr amgylchedd:** y lleoliad ffisegol lle y darperir y gofal plant a'r gweithgareddau chwarae.
Mae arolygwyr yn gwerthuso i ba raddau y caiff y canlyniadau i'r plant eu cefnogi gan amgylchedd sy'n ddiogel, yn lân, yn hygyrch, yn gyfforddus, yn groesawgar, wedi'i gynnal a'i gadw'n dda, yn ysgogol ac yn cynnwys cyfarpar a dodrefn addas.
- **Arweinyddiaeth a rheolaeth:** trefniadau'r sefydliad ar gyfer darparu gofal plant a gweithgareddau chwarae.
Mae arolygwyr yn gwerthuso i ba raddau y mae trefniadau'r sefydliad yn rhoi sicrwydd y caiff gwasanaethau o ansawdd uchel eu darparu, gan staff sydd wedi'u cymhell o fewn gwasanaeth a gaiff ei arwain a'i reoli'n dda.

4.14. Bydd nifer y themâu a gaiff eu hystyried yn dibynnu ar y math o arolygiad a gynhelir, fel y disgrifir yn adran 5. Er mwyn cefnogi dull cyson o fynd i'r afael â'r broses arolygu, rydym wedi datblygu fframwaith arolygu sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau a sut beth yw da.

4.15. Gellir dod o hyd i'n fframwaith arolygu yn yr adran '**darparu gwasanaeth gofal' ar ein gwefan** (<https://www.arolygiaethgofal.cymru/darparu-gwasanaeth-gofal>).

Safonau bwyd

4.16. Bydd pob arolygiad llawn a drefnir gennym yn ystyried, lle y bo'n berthnasol, y sgôr hylendid bwyd a ddyfarnwyd i'r darparwr gan yr **Asiantaeth Safonau Bwyd** (<https://www.food.gov.uk/>) (Dolen allanol). Yn ogystal, bydd arolygwyr yn ystyried p'un a yw darparwr yn cydymffurfio â'r safonau a'r canllawiau **Bwyd a Maeth ar gyfer Lleoliadau Gofal Plant** (<https://www.llyw.cymru/canllawiau-bwyd-maeth-ar-gyfer-darparwyr-gofal-plant>) (Dolen allanol).

Graddau

4.17. Cyflwynwyd graddau gennym ar gyfer gwasanaethau gofal plant a chwarae cofrestredig yn 2016. Nid ydym yn dyfarnu gradd gyffredinol i'r darparwr ond rydym yn dyfarnu graddau yn erbyn pob un o'r pedair thema arolygu gan ddefnyddio graddfa pedwar pwynt.

- **Rhagorol**

Gwasanaethau sy'n ymrwymedig i welliant parhaus ac sydd â llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o ymarfer ac arloesi sy'n arwain y sector. Mae'r gwasanaethau hyn yn darparu gofal a chymorth o ansawdd uchel a gallant ddangos eu bod yn gwneud cyfraniad cadarn tuag at wella llesiant plant.

- **Da**

Gwasanaethau sydd â chryfderau a heb unrhyw feysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol. Maent yn rhagori ar y gofynion sylfaenol yn gyson, gan sicrhau canlyniadau cadarnhaol i blant a hybu eu llesiant yn rhagweithiol.

- **Digonol**

Gwasanaethau lle mae mwy o gryfderau na meysydd i'w gwella. Maent yn ddiogel ac yn bodloni'r gofynion sylfaenol ond mae angen gwelliannau er mwyn hyrwyddo llesiant a gwella canlyniadau i blant.

- **Gwael**

Gwasanaethau lle mae mwy o feysydd pwysig i'w gwella na chryfderau ac mae enghreifftiau arwyddocaol o ddiffyg cydymffurfio sy'n effeithio'n negyddol ar lesiant plant. Lle bydd gwasanaethau yn wael, byddwn yn cymryd camau gorfodi ac yn cyflwyno hysbysiad diffyg cydymffurfio.

5. Mathau o arolygiad

5.1. Mae'n rhaid i bob darparwr gofrestru unrhyw wasanaeth(au) y mae'n ei ddarparu/eu darparu yng Nghymru a reoleiddir o dan Fesur 2010. O ganlyniad, gallwn arolygu'r gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r cofrestriad hwnnw. Disgrifir y gwahanol fathau o arolygiadau isod.

Arolygiad llawn

5.2. Mewn arolygiadau llawn, caiff pob un o'r pedair thema eu hystyried yn fanwl.

5.3. Cynhelir yr arolygiad llawn cyntaf oddeutu chwe mis ar ôl i ddarparwr gofrestru neu ddechrau darparu'r gwasanaeth.

5.4. Mae arolygiadau llawn yn gyfle i arolygwyr gadarnhau bod darparwyr yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol a rheoliadol a'u bod yn bodloni amodau eu cofrestriad. Ar ôl yr arolygiad llawn cyntaf, bydd y gwasanaeth yn cael arolygiadau llawn pellach yn unol â'r amllder a nodir yn adran 6.

Arolygiad â phwyslais penodol

5.5. Gall arolygiadau â phwyslais penodol gael eu cynnal mewn ymateb i bryder penodol, neu i ymchwilio i achosion o dorri rheoliadau neu faterion eraill a nodwyd mewn arolygiad blaenorol. Yn gyffredinol, mae arolygiadau â phwyslais penodol yn fyrrach nag arolygiadau llawn ac ni fyddant o reidrwydd yn ystyried pob un o'r pedair thema. Fodd bynnag, bydd arolygiad â phwyslais penodol bob amser yn ymdrin â'r thema 'llesiant'.

5.6. Lle bydd yr arolygiad dilynol yn ymwneud ag achos o dorri rheoliadau a nodwyd yn flaenorol, bydd yr arolygiad dilynol fel arfer yn cael ei gynnal o fewn chwe mis i'r arolygiad blaenorol hwnnw. Fodd bynnag, bydd amseru'r arolygiad hwnnw yn seiliedig ar farn yr arolygydd wrth ystyried pa mor ddifrifol yw'r achos o dorri rheoliadau a faint o amser sydd ei angen ar y darparwr i fynd i'r afael â'r mater(ion).

Arolygiadau thematig

5.7. Mae arolygiadau thematig yn canolbwyntio ar feysydd ymarfer penodol ar draws y sector gofal plant a chwarae. Er enghraifft, gallai hyn gynnwys adolygu'r ddarpariaeth i blant ag anghenion ychwanegol neu ansawdd y ddarpariaeth chwarae. Mae hyn yn ein galluogi i feithrin dealltwriaeth o arferion gofal plant a chwarae penodol ledled Cymru, cyflwyno adroddiadau arnynt a gwneud argymhellion mewn perthynas â nhw.

Arolygiadau ar y cyd ag Estyn

5.8. Rydym hefyd yn cynnal arolygiadau ar y cyd ag Estyn, sef yr arolygiaeth dros addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Bydd yr arolygiadau hyn yn ystyried y gofal a'r addysg a ddarperir mewn lleoliadau a reoleiddir, heblaw ysgolion, sy'n gymwys am gyllid ar gyfer addysg ran-amser. Bydd arolygiadau ar y cyd yn cynnwys arolygu'r gofal a ddarperir i bob plentyn hyd at 12 oed ac addysg plant tair a phedair oed nad ydynt yn derbyn addysg mewn lleoliadau a gynhelir.

5.9. **Datblygwyd llawlyfr ar wahân (<https://www.arolygiaethgofal.cymru/sut-rydym-yn-arolygu-gwasanaethau-gofal-plant-chwarae>)** yn nodi sut y caiff y lleoliadau hyn eu harolygu ar y cyd.

Hyd arolygiadau

5.10. Bydd math a maint y lleoliad ac ystod oedran y plant sy'n derbyn gofal yn pennu pa mor hir y dylai'r arolygiad fod a nifer yr arolygwyr a fydd yn bresennol. Un arolygydd fydd yn cynnal arolygiadau fel arfer, yn enwedig ar gyfer gwarchodwyr plant.

6. Trefnu arolygiadau

6.1. Pan fyddwn yn cofrestru darparwr, byddwn yn sicrhau bod y cofrestriad yn cael ei fonitro drwy raglen dreigl o arolygiadau wedi'u trefnu. Caiff gwybodaeth a ddaw i law rhwng arolygiadau wedi'u trefnu ei monitro hefyd. Mae'r wybodaeth a gesglir drwy'r broses fonitro hon yn rhoi gwybod i ni sut mae'r gwasanaeth yn perfformio a phryd y dylid trefnu arolygiad dilynol.

6.2. Mae ein dull o benderfynu pryd y dylid trefnu arolygiad yn seiliedig ar y canlynol:

- ein hystyriaeth o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r math hwnnw o wasanaeth
- gwybodaeth am y ffordd y mae'r gwasanaeth penodol hwnnw yn gweithredu

6.3. Rydym yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth i flaenoriaethu risgiau a gwneud penderfyniadau am y ffordd rydym yn rheoleiddio gwasanaethau. Mae ystod o ffactorau a gaiff eu hystyried i lywio'r ffordd rydym yn trefnu arolygiadau, gan gynnwys y ffactorau canlynol ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- pryderon ac atgyfeiriadau diogelu a ddaw i law – gall y rhain ragfynegi risg i blant sy'n defnyddio'r gwasanaeth
- os yw'r gwasanaeth yn un sydd newydd ei gofrestru – gall rhai gwasanaethau sydd newydd eu sefydlu fod yn fwy o risg yn ystod y cyfnod sefydlu cychwynnol
- os oes hysbysiad gweithredu â blaenoriaeth wedi'i gyhoeddi i'r gwasanaeth neu lle

mae hanes o ddiffyg cydymffurfio â gofynion cyfreithiol

- os yw'r person â chyfrifoldeb, y person cofrestredig neu unigolyn cyfrifol yn absennol am fwy na tri mis – gall hyn effeithio ar weithrediad diogel y gwasanaeth
- os yw'r darparwr yn rhan o'r llwybr sicrhau gwelliant a gorfodi.

6.4. Er mwyn pennu pa mor aml y cynhelir arolygiadau, rydym wedi datblygu model trefnu arolygiadau sy'n nodi ac yn pwysu a mesur y ffactorau a restrir uchod. Bydd ein model trefnu arolygiadau yn defnyddio'r wybodaeth sydd ar gael er mwyn nodi a oes angen cynnal arolygiad rheolaidd, cynnar neu arolygiad â blaenoriaeth o unrhyw wasanaeth. Fodd bynnag, dim ond adnodd a ddefnyddir yn benodol i drefnu arolygiad yw'r model hwn. Caiff ansawdd y gwasanaeth ei bennu yn yr arolygiad.

6.5. Rydym wedi adolygu ein data ar arolygiadau rheolaidd ac, yn seiliedig ar ein canfyddiadau, newidiwyd y cyfnod hwyaf o amser rhwng yr arolygiadau hyn i bum mlynedd. Ar gyfer y gwasanaethau y mae angen iddynt wneud y gwelliannau mwyaf, byddwn yn cynnal arolygiad yn gynharach, a'r cyfnod hwyaf o amser rhwng yr arolygiadau hyn fydd dwy flynedd. Byddwn yn cynnal cyfarfod ansawdd tua hanner ffordd rhwng yr arolygiadau a drefnwyd er mwyn helpu darparwyr i wneud gwelliannau cyn ein harolygiad nesaf.

Byddwn yn rhoi blaenoriaeth i'r gwasanaethau y mae angen iddynt wneud y gwelliannau mwyaf ac yn trefnu arolygiad ar eu cyfer o fewn chwe mis. Ni fydd y gwasanaethau hyn yn gymwys i gael cyfarfod ansawdd hyd nes y byddwn yn hyderus eu bod wedi gwneud y gwelliannau gofynnol.

6.6. Mae'n bwysig nodi y gallwn drefnu arolygiad unrhyw bryd mewn ymateb i bryderon, hysbysiadau neu atgyfeiriadau diogelu a ddaw i law.

7. Ymddygiad yn ystod arolygiad

Arolygwyr

7.1. Mae arolygwyr a gyflogir gan AGC wedi dod o amrywiaeth o gefndiroedd proffesiynol ym meysydd gofal plant, addysg neu iechyd a gofal cymdeithasol; mae llawer wedi gweithio fel nyrsys, gweithwyr cymdeithasol, athrawon neu fel darparwyr neu reolwyr gwasanaethau gofal plant yn flaenorol. Fodd bynnag, mae pob arolygydd yn was sifil a rhaid i'r unigolion hyn gyrraedd y safonau proffesiynol a nodir yng Nghod y Gwasanaeth Sifil . Fel gyda gweithwyr gofal cymdeithasol, bydd arolygwyr hefyd yn gweithio yn unol â'r Cod Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gofal Cymdeithasol . Mae hyn yn golygu y disgwylir y bydd arolygwyr yn gwneud y canlynol:

- gwneud eu gwaith â gofal, uniondeb, cwrteisi, sensitifrwydd a phroffesiynoldeb;

- gwerthuso'r gwasanaethau a ddarperir yn wrthrychol, gan sicrhau y caiff tystiolaeth ei thiongli a'i phwysoli'n briodol
- adrodd ar yr arolygiad mewn modd gonest, teg a diduedd
- cyfathrebu'n glir ac yn agored er mwyn hybu iechyd, diogelwch a llesiant y plant sy'n defnyddio gwasanaethau gofal plant a chwarae
- ymddwyn er budd pennaf y plant sy'n defnyddio'r gwasanaethau
- parchu cyfrinachedd gwybodaeth
- bod yn atebol a chymryd cyfrifoldeb am ansawdd eu gwaith
- hybu, cynnal a pharchu preifatrwydd, urddas, hawliau, iechyd a llesiant pobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal plant a chwarae neu a gyflogir ganddynt.

Sut y gall darparwyr a staff gefnogi'r broses arolygu

7.2. Byddwn bob amser yn ceisio lleihau'r effaith y gall ymweliad arolygu ei chael ar y gwasanaeth, ei staff a'r bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Er mwyn helpu arolygwyr i gyflawni'r nod hwnnw, gall darparwyr a'u staff gefnogi'r arolygiad yn y ffyrdd canlynol:

- siarad â'r arolygydd
- rhoi gwybod i'r arolygydd am unrhyw risgiau posibl
- rhoi gwybod i'r arolygydd os bydd ei bresenoldeb yn peri gofid i'r plant
- gwneud yr hyn y byddech yn ei wneud fel arfer (rydym am weld pa fath o wasanaeth mae'r plant yn ei gael fel arfer)
- caniatáu i'r arolygydd gerdded o gwmpas ardaloedd cymunedol, ar yr amod ei bod yn ddiogel iddo wneud hynny
- rhoi ardal breifat i'r arolygwyr siarad â'r staff ac â phobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth pan fo angen hefyd
- yn ystod yr adborth, os byddwch yn anghytuno ag unrhyw beth y bydd yr arolygydd yn ei ddweud, dywedwch wrtho ac eglurwch eich rhesymau dros hynny
- os bydd gennych unrhyw bryderon am y ffordd y mae'r arolygiad yn cael ei gynnal, codwch hyn â'r arolygydd neu ei reolwr ar unwaith.

7.3. Byddwn yn gwrtais wrth ymdrin â chi ac felly rydym yn disgwyl i chi fod yn gwrtais wrth ymdrin â ni. Fodd bynnag, ni fyddwn yn goddef ymddygiad afresymol, ymosodol neu ddifriol, galwadau afresymol neu ddyfalbarhad afresymol. Rydym o'r farn bod unrhyw ddigwyddiad o'r natur hon yn ddifrifol a byddwn yn cymryd camau gweithredu yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru i ddiogelu ein staff pan fo angen.

8. Adborth yn ystod yr arolygiad a'r adroddiad arolygu

Adborth

8.1. Rydym yn ceisio sicrhau bod ein hadroddiadau arolygu yn deg a bod ein canfyddiadau wedi'u seilio'n briodol ar waith i driongli'r dystiolaeth a gasglwyd. Felly, er mwyn sicrhau tegwch a thryloywder, rydym yn derbyn hawl darparwyr i ymateb i'n hadroddiadau ac i wneud sylwadau ar ein canfyddiadau os byddant yn credu eu bod yn anghywir neu'n annheg. Mae hyn yn rhoi'r cyfle i ni gywiro unrhyw wallau ac ystyried gwybodaeth ychwanegol cyn i'r adroddiad arolygu gael ei ryddhau'n gyhoeddus.

8.2. Bydd yr arolygydd yn rhoi adborth i'r person cofrestredig ar ôl ymweliad arolygu. Bydd hyn ar ffurf trosolwg o'r canfyddiadau ar ddiwedd yr ymweliad arolygu, gan y bydd angen i ni wneud rhagor o waith dadansoddi o bosibl cyn y gellir llunio casgliadau pendant. Caiff adborth ei drefnu ar sail y themâu asesu, a dylai ganolbwyntio ar feysydd o gydymffurfio a diffyg cydymffurfio. Lle nad yw'n bosibl rhoi adborth i'r person cofrestredig ar ddiwedd yr ymweliad arolygu, bydd yr arolygydd yn rhoi adborth i'r rhai sy'n gyfrifol am y gwasanaeth ar y diwrnod. Byddwn yn cysylltu â'r person cofrestredig ac yn rhoi adborth iddo cyn gynted â phosibl. Gall yr arolygydd roi adborth yn ystod yr ymweliad arolygu hefyd os bydd angen gweithredu ar unwaith.

8.3. Bydd yr adborth hwn yn rhoi'r cyfle i'r darparwr herio unrhyw wybodaeth anghywir a rhoi unrhyw dystiolaeth bellach i'r arolygydd a all lywio'r adroddiad.

8.4. Pan fydd arolygydd o'r farn nad yw gwasanaeth wedi bodloni gofynion y rheoliadau a'i fod yn ystyried neu'n bwriadu cyhoeddi hysbysiad gweithredu â blaenoriaeth neu gymryd camau gorfodi eraill, bydd yr arolygydd yn hysbysu'r darparwr yn glir am hynny.

Adroddiad arolygu

8.5. Mae profiad plant o wasanaethau wrth wraidd ein hadroddiadau, gan gynnwys effaith y gwasanaethau hynny ar eu llesiant. Er bod darparwyr a gweithwyr proffesiynol yn darllen ein hadroddiadau, cânt eu hysgrifennu ar gyfer y cyhoedd. Mae hyn yn galluogi'r rhai sy'n defnyddio ac yn dewis gwasanaethau i ddeall ansawdd y ddarpariaeth gofal plant a chwarae a ddarperir.

8.6. Rhaid i arolygwyr seilio eu hadroddiadau ar y dystiolaeth y byddant yn ei chasglu cyn, yn ystod ac ar ôl yr ymweliad arolygu. Bydd yr arolygydd yn ystyried amrywiaeth o dystiolaeth i ategu ei ganfyddiadau yn ei adroddiad. Rhoddir ystyriaeth i'r hyn a ddywedir, yr hyn a welir a'r hyn a ddarllenir er mwyn llywio ein canfyddiadau, ein dyfarniadau cyffredinol a'r graddau i'w dyfarnu.

Pryd y caiff yr adroddiad arolygu ei gyhoeddi?

8.7 Ceir gwybodaeth am y ffordd rydym yn cyhoeddi'r adroddiad arolygu yn ein polisi. Er mwyn tegwch a thryloywder, rydym yn derbyn bod hawl gan Bersonau Cofrestredig, Unigolion Cyfrifol neu unigolion perthnasol i ofyn cwestiynau ynghylch ein hadroddiadau pan fyddant o'r farn eu bod yn anghywir neu nad ydynt wedi ystyried tystiolaeth bwysig. Mae hyn yn rhoi'r cyfle i ni gywiro unrhyw wallau ac ystyried gwybodaeth ychwanegol cyn i'r adroddiad arolygu gael ei ryddhau'n gyhoeddus. Ceir rhagor o wybodaeth am y broses hon yn ein **polisi ar ymateb i adroddiadau arolygu** (<https://www.arolygiaethgofal.cymru/polisi-ar-gyfer-ymateb-i-adroddiadau-arolygu-html>).

Gwneud cwyn am arolygiad

8.8 Os bydd y darparwr, teulu plentyn sy'n defnyddio'r gwasanaeth neu aelod o'r cyhoedd am gwyno am ymddygiad neu agwedd arolygydd, neu unrhyw aelod o staff AGC, mae gennym bolisi cwynion y dylid ei ddilyn.

8.9 Mae'r polisi cwynion ar wahân i'r polisi ar ymateb i adroddiadau arolygu. Fel arfer, ni fydd cwyn a wneir am ymddygiad arolygydd yn arwain at oedi cyn cyhoeddi adroddiad arolygu.

9. Gwella ansawdd gwasanaethau

9.1. Mae arolygwyr yn defnyddio dull cymesur sy'n ystyried yr effaith ar y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu'r risg iddynt, gan ystyried gofynion Mesur 2010, rheoliadau a safonau gofynnol cenedlaethol perthnasol.

9.2. Bydd y mathau o gamau gweithredu a gymerwn yn gymesur a byddant yn ystyried yr effaith ar y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth neu'r risg iddynt. Gallai hyn gynnwys y camau gweithredu a ddisgrifir isod.

- Lle byddwn yn nodi y gellid gwella canlyniadau i blant, gallwn wneud argymhellion.
- Os nad yw'r darparwr yn bodloni'r gofynion cyfreithiol ond bod effaith fach iawn ar y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu risg fach iawn iddynt, byddwn yn rhoi gwybod i'r darparwr nad yw'n cydymffurfio a bydd disgwyl iddo gymryd camau i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd. Ni fyddwn yn cyhoeddi hysbysiad gweithredu â blaenoriaeth yn yr achosion hyn; fodd bynnag, caiff hyn ei ystyried ac adroddir arno fel rhan o'r arolygiad nesaf a drefnir.
- Lle nad yw'r darparwr yn bodloni'r gofynion cyfreithiol a bod effaith negyddol

sylweddol ar y plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth, neu risg negyddol sylweddol iddynt, byddwn yn cyhoeddi hysbysiad gweithredu â blaenoriaeth, sef cam cyntaf ein proses orfodi. Yn yr achosion hyn, byddwn yn cynnal arolygiad dilynol i brofi a yw'r darparwr wedi gwneud y gwelliannau gofynnol.

- O dan rai amgylchiadau, lle byddwn yn pennu bod y risg i'r plant yn arbennig o sylweddol, gallwn gymryd camau ar frys i osod cyfyngiadau ar gofrestrriad y darparwr neu ganslo ei gofrestrriad. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, atal plant ychwanegol rhag cael eu derbyn neu gau'r gwasanaeth.

9.3. Rydym am wneud yn siŵr nad yw darparwyr sy'n darparu gofal gwael yn parhau i wneud hynny. Mae gennym ystod o gamau gweithredu y gallwn eu cymryd fel rhan o'n proses orfodi er mwyn sicrhau bod plant yn ddiogel. Mae'r rhain yn cynnwys:

- cyhoeddi hysbysiad gweithredu â blaenoriaeth
- ei gwneud yn ofynnol i'r darparwr gyfarfod â ni i drafod pa gamau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r gofal gwael
- gosod, amrywio neu ddileu amodau mewn perthynas â chofrestrriad y darparwr
- canslo cofrestrriad y darparwr
- erlyn y darparwr

10. Gwybodaeth

10.1. Y ddealltwriaeth a'r wybodaeth sydd gennym yw un o'n hasedau pwysicaf. Mae'n sicrhau bod y penderfyniadau a wnawn a'r cyngor a roddwn yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn.

10.2. Drwy ein prosesau cofrestru ac arolygu, rydym yn casglu ac yn cadw llawer o wybodaeth am ddarparwyr, yn ogystal â gwybodaeth a gafwyd gan ffynonellau gwybodaeth eraill. Mae'r wybodaeth werthfawr hon yn ein helpu i asesu a yw darparwr cofrestredig a/neu berson cofrestredig yn cydymffurfio â'i gyfrifoldebau deddfwriaethol a statudol

10.3. Weithiau, mae'n bosibl y byddwn yn cael ceisiadau i ryddhau gwybodaeth sy'n ymwneud ag achos neu ddarparwr unigol. Mae gan unrhyw unigolyn yr hawl i wneud cais am wybodaeth a gofnodwyd gennym, ac, yn amodol ar ofynion statudol deddfwriaeth ynghylch trin gwybodaeth, i gael copi o'r wybodaeth hon.

10.4. Er mwyn sicrhau bod y wybodaeth gywir ar gael ar yr adeg gywir, a'n bod yn cadarnhau'r gofynion statudol sy'n ofynnol gennym, rydym yn gwneud y canlynol:

- Diogelu'r wybodaeth sydd gennym, yn unol â gweithdrefnau Llywodraeth Cymru, er mwyn sicrhau safonau uchel o ran diogelu gwybodaeth a data.

- Storio ein gwybodaeth yn y ffordd gywir, gan ddilyn egwyddorion rheoli cofnodion Llywodraeth Cymru.
- Ymateb i geisiadau am wybodaeth yn unol â'r prosesau a'r amserlenni a sefydlwyd sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith.
- Rhannu gwybodaeth yn briodol ac mewn modd cyfreithlon, er mwyn gwella ac aildefnyddio ein gwybodaeth, gweithio ar y cyd a lleihau achosion o ddyblygu.

10.5. Mae ein **Hysbysiad Preifatrwydd (<https://www.arolygiaethgofal.cymru/hysbysiad-preifatrwydd-html>)** yn crynhoi'r ffordd rydym yn ymdrin â phob math o wybodaeth bersonol a gasglwn. Mae hyn yn cynnwys y sail gyfreithiol ar gyfer casglu'r wybodaeth hon, y ffordd y caiff y wybodaeth ei phrosesu, am ba hyd y caiff ei chadw, pwy y gellir ei rhannu â nhw, beth yw eich hawliau mewn perthynas â'r wybodaeth a'r cysylltiadau perthnasol y gallai fod eu hangen arnoch.

10.6. Mewn rhai achosion, gall AGC gynnal neu gymryd rhan mewn arolygiad ar y cyd â chyrrff neu asiantaethau rheoleiddiol eraill, fel yr Heddlu neu'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch. Mae'n hanfodol y caiff gwybodaeth ei rhannu â'r asiantaethau neu'r cyrrff rheoleiddiol hyn er mwyn sicrhau y caiff gwybodaeth ac adnoddau eu defnyddio'n effeithiol. Yn y sefyllfaoedd hyn, rydym yn rhannu gwybodaeth yn unol â'r gofynion statudol sydd arnom.

11. Terminoleg

- Gofal plant a chwarae
Mae'n cyfeirio'n fras at y math o ddarpariaeth a reoleiddir o dan Fesur 2010.
- Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)
Rheoleidiwr annibynnol gofal cymdeithasol a gofal plant. Rydym yn cofrestru, yn arolygu ac yn gweithredu i wella ansawdd a diogelwch gwasanaethau er llesiant pobl Cymru.
- Cod Ymarfer ar gyfer Arolygu
Disgrifiad lefel uchel o'r modd y cynhelir arolygiad o wasanaethau rheoleiddiedig.
- Pryderon
Mater y rhoddwyd gwybod i AGC amdano sy'n ymwneud â diogelwch, llesiant neu hawliau'r plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth.
- Cydymffurfio
Lle mae darparwyr yn cyflawni ei gyfrifoldebau rheoleiddio. Ystyrir nad yw darparwyr yn cydymffurfio pan na fyddant yn cyflawni'r cyfrifoldebau hynny.
- Fframwaith arolygu
Dull strwythuredig i gefnogi'r ffordd rydym yn rhoi ffocws i'n gweithgarwch arolygu drwy gydol y broses arolygu.
- Rheoleidiwr
Sefydliad a sefydlwyd gan y llywodraeth i oruchwylio maes gweithgarwch masnachol

neu gymdeithasol, drwy reolau a rheoliadau.

- Diogelu

Term cyffredinol ar gyfer camau a gymerir i hyrwyddo lles plant a'u diogelu rhag cael eu hesgeuluso, eu cam-drin a rhag achosion o gam-fanteisio arnynt.

- Llesiant

Mae'n cyfeirio'n fras at gyflwr plentyn sy'n iach, yn hapus, yn ddiogel ac yn fodlon ei fyd.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o [arolygiaethgofal.cymru](https://www.arolygiaethgofal.cymru)

Ewch i <https://www.arolygiaethgofal.cymru/cod-y-marfer-ar-gyfer-arolygu-gwasanaethau-gwarchod-plant-gwasanaethau-gofal-dydd-gwasanaethau-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch. Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth. Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn [English](#).